

10. oktober 2018

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2018 om lån til medbyggerhuse

(Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur)

Siumut finder det vigtigt og har altid fundet det vigtigt, at borgerne har et trygt og sundhedsmæssigt forsvarligt godt sted at bo, ligesom, at det forhold, at vi bor i et land der kan blive ekstremt koldt gør, at borgerne skal kunne beskytte sig herimod ved, at bebo boliger der er indrettet herefter, uanset om der er tale om selvbyggerhuse eller lejeboliger som sådan.

Siumut er af den principielle holdning, at vi skal tage behørigt hensyn til, at vi bebor et land der har en meget spredt befolkning ud over et kæmpe landområde og, at vi dette til trods skal sørge for, at alle beboede steder skal sikres den samme udvikling, også for så vidt det angår vore lejeboliger og huse i det hele taget.

Der skal ikke herske tvivl om, at vores måde at etablere os på og vore boformer i det hele taget i de senere år har ændret sig betydeligt, også som en følge af uddannelsesstrukturen og den erhvervmæssige betydning for arbejdsmarkedets udvikling.

Man skyder ikke meget forbi hvis man siger, at vores boligforhold indimellem kan være medbestemmende for folks bosætningsmønster i bygder og byer ikke mindst fra- og tilflytningsmønsteret.

Efter 1975 har muligheden for selvbyggerhuse i bygde- og yderdistrikter hele tiden tilpasset sig de skiftende forhold og byggeriet har derfor fungeret således, at der er bygget jævnt hen over årene og at boligforholdene og de deraf afledte sundhedsmæssige forhold er forbedret væsentligt i den nye tid. Frem til 2007 kunne man igennem selvbyggerordningen nå at opføre op til 30 huse om året.

Når man snakker Selvbyg helt alene eller med hjælp, er det vigtigt at tage ved lære af de fejl der indimellem opstår. I de år hvor selvbyggeriet stod mest på skete det, at nogle af husene ikke blev færdigbygget og bare stod og rådne op og man har som følge deraf strammet op på reglerne, dels på grund af det manglende tilsyn under byggeriet for det var jo blandt andet det offentlige, der stod for tilsynet og derfor selv var medvirkende årsag til, at mange selvbyg ikke blev til noget.

Selvbyghusene i bygderne og byerne i yderdistriktsområderne var meget brugt på et tidspunkt og vi må også konstatere, at de ensartede priser gav gode vilkår for selvbyghusene. Der var jo nogle af typehusene der var rigtig gode og robuste til vor tids brug, for eksempel Illorput 2000 der med sine forskellige størrelser var med til, at bane vejen for at mange kom til at bo bedre.

Nogle af de positive erfaringer vi fik indhøstet er fra den periode, hvor man begyndte at bygge med hjælp, og hvor kommunerne i forbindelse med at sætte ledige i arbejde, brugte nogle af aktiveringsmidlerne til selvbyghusene, der så fik billig hjælp til, at opføre selvbyggerhusene – noget man kan lære af i dag og som man med fordel kan overveje at indføre igen.

Kigger man lidt historisk på det, så ændredes selvbyggerordningen sig fra 2008, hvor man begyndte at bruge medhjælp til selvbyggeriet. Det medførte så en nyordning ligesom, at finansieringsformen blev reguleret med udstedelse af regler. Dette medførte bl.a., at selvbyggeri med medhjælp gik nærmest fuldstændig i stå.

Vi mener i Siumut, at en måde at modernisere selvbyggerordningen på og give flere mulighed for at bygge, er ved at have medhjælp til byggeriet hvorved vi ude i bygderne og i de mindre samfund igen vil kunne se en opblomstring af boligforholdende.

Dog skal det siges her, at lovforslaget opererer med at kun tre byer kan bygge med hjælp hvilket vi fra Siumut ikke er enig i. Vi må her huske, at alle os der blev valgt ind faktisk har det til fælles, at vi alle har lovet, at ville støtte muligheden for selvbyggeri. I Siumut mener vi faktisk, at samtlige byer - hvis det kan lade sig gøre - bør have mulighed for selvbygordningen, dog vil vi fra Siumut måske kunne mødes midtvejs om, at alle de byer der i kommunen er centralbyen kan undtages fra denne regel således, at det kun er byerne udenfor centralbyen, der kan få lov at selvbygge med hjælp.

I Siumut er vi helt enige i, at selvbyggeri med hjælp i bygder og byer ud fra lovforslaget vil blive en stor hjælp, dog har vi i Siumut svært ved at forstå hvorfor de andre mindre byer ikke får samme mulighed, måske fordi vi mener, at den argumentation der benyttes ikke har noget grundlag at bygge sin argumentation på.

Med hensyn til de investeringer der skal erlægges, mener vi i Siumut, at det kan betale sig at sprede investeringerne så meget ud som muligt og tilpasse ordningen så godt man nu kan, og det vil under alle omstændigheder være en god anledning til, at Udvalget får diskuteret den synsvinkel grundigt igennem.

Med hensyn til de der kan søge ordningen, har det kun været ganske få der egnede sig og det må bero på mangelfuld information efter vores mening hvilket er ærgerligt, men når det er sagt så vil en anderledes fordeling af husholdens indkomstniveau kunne ændre ved ansøgningsmassen så flere søger og det vil vi udtrykke vores enighed omkring.

Med disse bemærkninger fra Siumut mener vi, at forslaget vil kunne medvirke til en boligreform i bygder og byer i yderdistrikterne, hvorfor vi indstiller, at forslaget videresendes til Anlægsudvalget.

Anders Olsen, Siumut